

Sygn. akt: VII U 1911/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca – SSO Grażyna Cichosz

Protokolant prot. sądowy Przemysław Ochal

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2015 roku w Lublinie

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 4 sierpnia 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. J. prawo do emerytury od dnia(...)roku.

Sygn. akt VII U 1911/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. J. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. J. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Wskazał, że pracował w warunkach szczególnych w Zakładzie (...) w B. od 1 września 1969 roku do 31 marca 2001 roku.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

M. J. urodzony (...) w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodnił 28 lat, 9 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych (okoliczności bezsporne).

W dniu 1 września 1969 roku wnioskodawca zawarł z Zakładami (...) w budowie w B. umowę o naukę zawodu tkacza (umowa – akta osobowe – k. 18). Po zakończeniu szkolenia z dniem 1 sierpnia 1971 roku wnioskodawcy powierzono stanowisko tkacza na krosnach (...) (angaż – ao). Od 1 sierpnia 1972 roku było to stanowisko podmistrza krosień (...) (angaż – ao). Od 1 października 1979 roku wnioskodawca zajmował stanowisko nastawiacza maszyn włókienniczych w Tkalni (angaż – ao). Od 1 października 1980 roku przeniesiono go na stanowisko mistrza krosień (...) (angaż – ao). Stanowisko to określano jako mistrza tkackiego. W 1988 roku wnioskodawca zajmował stanowisko mistrza

krosień (...)(angaż – ao). Od 1 listopada 1990 roku ponownie zatrudniono wnioskodawcę, tym razem na stanowisku nastawiacza maszyn (umowa o pracę – ao). Od 1 lipca 1993 roku ponownie zatrudniono go na stanowisku zakładacza osnów na Wydziale Tkalni (wypowiedzenie warunków zatrudnienia – ao). Od 1 marca 1996 roku wnioskodawcy powierzono stanowisko podmistrza w Tkalni (angaż – ao). Od 1 listopada 1998 roku ponownie powierzono mu stanowisko zakładacza osnów, które zajmował nadal w dniu 31 grudnia 1998 roku (wypowiedzenie warunków – ao).

Wnioskodawca na stanowisku podmistrza krosien zajmował się naprawą krosien, zatem jego czynności były tożsame z czynnościami zakładacza osnów i nastawiacza maszyn.. Pracował na hali, gdzie umieszczonych było 200 krosien. Było tam dużo pyłu, kurzu, smaru. Na stanowisku mistrza jego czynności były takie jak na stanowisku podmistrza jednak dodatkowo podlegali mu inni pracownicy zatrudnieni na hali. Zajmował się również naprawą krosien poprzez wymianę osnów. W razie zmiany asortymentu do produkcji każde z krosien należało na nowo ustawić. Na stanowisku podmistrza wnioskodawca podlegał pod kierownika tkalni, a na stanowisku zakładacza osnów pod mistrza (zeznania R. A. – k. 33v-34, zeznania T. K. – k. 34-34v, zeznania wnioskodawcy – k. 13v, 34v).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych dowodów. Przesłuchani w sprawie świadkowie R. A. i T. K. byli również pracownikami Zakładów (...). R. A. pracował jako podmistrz, mistrz, nastawiacz maszyn. Należy wskazać, że stanowiska te były takie same jak wnioskodawcy. Wykonywali oni zatem te same czynności. W postępowaniu zakończonym przed tutejszym sądem prowadzonym pod sygn. akt VII U 2708/13 wnioskodawcy przyznano prawo do emerytury, uznając wykonywane przez niego czynności za pracę w warunkach szczególnych. T. K. pracował jako ślusarz remontowy, podmistrz tkacki i nastawiacz maszyn. Świadczyli oni szczegółową wiedzę na temat obowiązków wykonywanych przez wnioskodawcę. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków i wnioskodawcy były zgodne i ze sobą korelowały jak również z dokumentacją pracowniczą wnioskodawcy.

Należy zaznaczyć, że Sąd nie jest związany żadnymi ograniczeniami w postępowaniu dowodowym w sprawach ubezpieczeń społecznych, które obowiązują w postępowaniu przed organem rentowym. Zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Przepis art. 473 k.p.c. wprost stanowi, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP z 1998 roku, Nr 11, poz. 342; z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, LEX nr 14630; z dnia 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, LEX nr 14625).

Warunkiem uznania za pracę w warunkach szczególnych jest wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 roku, III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 roku, UIII UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 roku, III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, LEX nr 528152 oraz z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, LEX nr 619638). W związku z tym niedopuszczalne jest uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do wskazanego rozporządzenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 roku, III UK 62/07, LEX nr 375653; z dnia 5 maja 2009 roku, I UK 4/09, LEX nr 509022 oraz z dnia 11 marca 2009 roku, II UK 243/08 i tam powołane wcześniejsze orzecznictwo). Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla

zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 oraz z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310). Wykonywanie przez cały czas pracy wyłącznie pracy w szczególnych warunkach jest praktycznie bowiem niemożliwe w żadnym procesie technologicznym i nie było intencją ustawodawcy przyznanie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym wyłącznie osobom, które przez pełną dniówkę roboczą nie wykonują żadnych innych czynności poza wymienionymi w wykazie A. Jak wskazują przytoczone wyżej poglądy Sądu Najwyższego w ramach pracy w warunkach szczególnych wykonuje się także inne czynności mające związek z tą pracą.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony materiał dowodowy pozwala na jednoznaczne przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) od dnia 1 sierpnia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Są to prace wymienione w wykazie A w dziale VII, poz. 1 - Obróbka surowców włókienniczych i ich przedzenie (tkacz, podmistrz, mistrz, zakładacz osnów), poz. 4 - Prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (nastawiacz maszyn i urządzeń) oraz w dziale XIV poz. 24 - Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (mistrz).

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Od 1 stycznia 2013 roku nie jest wymagane rozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według art. 32. ust. 2 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych

i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 -)a co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 -)b staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego wszystkie te przesłanki zostały przez wnioskodawcę spełnione, toteż należało ustalić M. J. prawo do emerytury od dnia (...) roku, od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.